

ЗОРНИЦА

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 4.

ЦАРИГРАДЪ, ОКТОМВРІЙ 1868.

БРОЙ 10.

МЛАДЫЙ-ТЪ ЧЕЛОВѢКЪ.

ЗА НАВЫКЪ-ТЪ.

(Продълженіе отъ брой 9-ий).

2. *Навыкиѣте ся да вършите всякъ работѣ съ редѣ.* Въ редовно-то обръщаніе на годишны-ты врѣмена, и на дни-ты и нощи-ты нашій-тъ Създателъ не само ни е далъ благоврѣміе да сме редовни въ всички-ты си планове и длѣжности, но рѣшително ни е показалъ че това е най добрый-тъ начинъ: и въ вършеніе-то на работѣ ные намирамы че тоя начинъ е най добръ и лесенъ. Человѣкъ който работи редовно ще свърши много повече отъ каквѣто и да е работѣ: и той ще ѣхъ направи съ леснотѣ и удоволствіе които сѣ, и на него, много удивителны. Азъ твърдѣ много ся сумнявамъ да ли има челѣвъкъ който е свършилъ или може да направи голѣмы нѣща за себе си или за другы безъ да е редовенъ.

Мнозина мыслятъ че то е единъ ветхъ и простъ обычай така да ся работи, и млади-ти ся хвалятъ повече че могатъ скоро да свършатъ еднѣ работѣ, здраво свършена или не, отъ колкото ся хвалятъ за кое да е друго нѣщо.

Земледѣлецъ-тъ ся хвали че може много скоро да изоре еднѣ нивѣ, и тектонъ-тъ че може много скоро да направи еднѣ кѣщѣ.

Азъ имамъ да кажъ само че ако единъ челѣвъкъ който има тѣхъ дарбѣ, направля едно нѣщо както трѣбва то да ся направи, причина-та е защото то е случайно станѣло, или защото работа-та не е могла другояче да ся направи. Пакъ можъ

да кажѣ че единъ челѣвъкъ който е придобылъ силѣ да върши еднѣ работѣ скоро, възможно е да е придобылъ еднѣ загубѣ. Азъ бы щѣхъ хылядо пѣти по да желѣхъ да работѣ редовно и продължително. Колко често чувате челѣвцы да казуватъ за нѣкого, че той върши работѣ скоро, а жално е че не може да ѣхъ свърши здраво! Такожде говорятъ за нѣкого си ученика че той може да напише повече, въ едно опрѣдѣлено врѣме, отъ кой да е другъ ученикъ, но за жалость че той който писува толкова бързо не може да пише разумно.

Когато чувамъ че единъ земледѣлецъ може скоро да изоре еднѣ нивѣ, знаѣхъ че жетва-та му ще бѣде споредъ ораніе-то му: и ако ми кажѣтъ че еднѣ кой си художникъ прави нѣща много бързо, азъ ще ся вардѣхъ да не купѣхъ нѣщо отъ него. Когато чувамъ единъ проповѣдникъ да говори че може да съчини едно цѣло слово отъ обѣдъ до вечеръ-тъ, не ся двоумѣхъ да му кажъ че трѣбва да го изгори прѣди да стане вечеръ. Ако има нѣкое злощастіе за което съмъ ималъ дълбоко да жалѣхъ, то е че азъ въ младость-тъ си, ся научихъ да вършихъ работѣ скоро и не здраво. Че челѣвъкъ е бързъ въ работѣ-тъ си, не е доказателство че той е готовъ и на врѣме. Единъ бързъ челѣвъкъ е както лѣсицѣ-тъ която ся надприпква съ костенѣ-тъ жабѣ. Тя тича бързо когато наистинѣ търчи, но, като познае силѣ-тъ си, тя спи и ся измайва по пѣтъ-тъ; а тежка-та и небърза-та костена жаба държи пѣтъ-тъ си и спечалва побѣдѣ-тъ.

Най слабый-тъ може да свърши много, ако той работи редовно. "Мравки-ты, които сж като немощни людіе отъ лѣтосъ приготвятъ хранѣ-тъ си.

Своеволны-ты даванія въ Англіѣ, за распространіе-то на Евангеліе-то всякъ годинѣ сж около 70,000,000 гроша. Въ повечето отъ други-ты мѣста съ толкъсѣ народоселеніе, едвамъ даватъ 15,000,000 гроша. Отъ що е тая разлика? Причина-та не е че тѣ сж по богати отъ други-ты; защото почти цѣло-то това количество дохожда отъ сиромасы-ты; нито че тѣ сж по усърдни въ тайѣ работѣ. Но тайна-та е че тѣ работятъ съ редѣ. Всякъ сутринѣ, въ понедѣльникѣ, събиратель-тъ обикаля малкѣ-тъ си области и събира по двадесетъ пары отъ всякъ фамиліѣ.

Ето единъ примѣръ. Една сиромашкыня шивачка бѣше опрѣдѣлена да събира за Библиѣ-тъ. Нейна-та област бѣше толкъсѣ сиромашка, щото почти всяка стая, въ всякъ къщѣ, съдържаваше по една фамиліѣ. Тя скоро събра до сто спомоществователи и земаше отъ тѣхъ по двадесетъ пары въ седмицѣ-тъ. Така тя събра повече отъ 23 лиры въ една годинѣ.

Име-то на Ивана Джей всякога ще е драго на Американцы-ты. Той бѣше славенъ въ всички-ты си работы. Но имаше двѣ тайны които произведохъ неговы-ты голѣмы дѣла и успѣхы. Той имаше редѣ въ всяко нѣщо. Той ставаше твърдѣ рано и имаше планове-ты си за день-тъ прѣдъ себе си. На деветый часъ (по европейскы) прѣзъ нощъ-тъ той прѣстануваше отъ дневнѣ-тъ си работѣ и правеше домашнѣ-тъ си молитвѣ: и слѣдъ това обыкновенно си лѣгаше.

Нѣкои отъ най пріятны-ты години въ дѣтство-то си прѣминахъ у фамиліѣ-тъ на Іереміѣ Еварца който ми бѣше братовче, и ако съмъ свършилъ нѣщо добро въ животъ-тъ си то е отъ примѣръ-тъ на онзи чловѣкъ. Види ми ся като че гледамъ тънко-то и тихо-то му тѣло сѣднѣло въ писарницѣ-тъ му много врѣме прѣди зорѣ-тъ.

Знаяхъ че въ едно опрѣдѣлено врѣме той ставаше, въ опрѣдѣлено врѣме истрываше зжбы-ты си, и знаяхъ че точно въ едно опрѣдѣлено врѣме щѣхъ да чувамъ бързо-то драсканіе на перо-то му, което отъ онова врѣме ми бѣше най пріятна музика. Той бѣше тогава писарѣ

на мисіонерско-то съдружество, издатель на едно періодическо списаніе; писваше всички-ты писма и наставленія които ся испрацахъ на мисіонеры-ты; такожде много силно говореше за правдины-ты на Индіѣ-ты; и най мъжественно вдига-ше гласъ-тъ си противъ онѣзи държавы, които държехъ робіе въ Съединены-ты Държавы.

Писма-та които той трѣбваше да пише всякой день ся набирахъ около осмь, и нѣкои отъ тѣхъ бѣхъ твърдѣ дългы и изыскахъ много мысленіе. Но пакъ никой чловѣкъ никога не бѣше по загрыженъ за фамиліѣ-тъ си, нито по разговоренъ съ постоянный-тъ потокъ отъ госты които дохождахъ да ся събѣтватъ съ него, нито по чистѣ и по точенъ въ най малкы нѣща, даже и за нарежденіе-то на писма. Азъ съмъ го чувалъ да казува че нѣмаше ни една книгѣ която бѣше испаднѣла въ рѣцѣ-тъ му и която не бѣше толкъсѣ добръ намѣстена щото да не може изведнѣжъ да ѣхъ намѣри.

Никога не съмъ видѣлъ чловѣкъ който да свършива толкъсѣ работѣ всякой день. Сега каква бѣше тайна-та на всичко това? То бѣше че въ всяко нѣщо той имаше свършенъ редѣ. Той никога не казуваше че можаше да свърши една работѣ много скоро, но имаше опрѣдѣлено врѣме въ което да направи всяко нѣщо, и всяко нѣщо бѣше направено въ свое-то си врѣме. Той никога не загуби врѣме отъ бързаніе.

Азъ не могъ по силно отъ колкото трѣбва, да вы подканѣхъ, не само да имате редѣ, но и по напрѣдъ да направите планъ за работѣ-тъ си кождо искате да вършите прѣзъ день-тъ. Това трѣбва да е най послѣдно-то нѣщо прѣди да си лѣгнете, за сутринъ-тъ, или първо-то нѣщо сутринъ-тъ за прѣзъ день-тъ. Вые ще ся зачудите да намѣрите че сте много свършили ако и да не можакте да свършите всичко-то което прѣдполагакте. Азъ мыслѣхъ че ще да е добръ всякой день да напишете планъ-тъ за день-тъ.

Колко за мене, имамъ доволиѣ причинѣ да жалѣхъ че свършивамъ толкова малко, но и това малко щѣше да е много по малко, ако да нѣмахъ една плакѣ която всякой день ми припомнява нѣща-та които съмъ общалъ да направѣхъ. Азъ ѣхъ очакувамъ при писарницѣ-тъ си и много често имамъ важны смѣтки съ неѣхъ.

СВЯЩЕННЫ МАЙМУНЫ И ЧЕЛОВѢКЪ МАЙМУНА.

Има въ Индійскъ села, въ които маймуны-тъ сѣ на голѣмѣхъ почестъ: а понеже ся почитатъ отъ всичкы-тъ Индійцы тѣзи досадителни пріатели, нѣматъ сумнѣніе когато иматъ нуждѣ да слѣзѣтъ отъ дървѣя-та, на които живѣѣтъ, и да нападнѣтъ въ къщи-тъ на Индійцы-тъ, за да употребѣятъ споредъ волѣѣ-тъ си всичко що имъ пожелае сѣрдце-то и що имъ ся поще: а Индійцы-тъ не ги възбраняватъ никакъ, но ги оставятъ още и свободны да имъ правятъ всякакви пакости и поврѣды.

Има и капища, въ които хранятъ всякой день съсъ сотни маймуны. На много мѣста иматъ по голѣмо стараніе за маймуны-тъ неже за чловѣцы-тъ. Маймуны-тъ влизатъ вредъ, покриви-тъ на къщи-тъ тежатъ отъ тѣхъ, улицы-тъ, пазари-тъ, градины-тъ и пѣтища-та сѣ пълни съ маймуны които правятъ доста поврѣды. А защо сѣ тѣзи толкозь учрѣжденія за животны толкозь досадителны и врѣдителны? Ето що отговарятъ служители-тъ имъ: “Въ старо врѣме нѣкогы, единъ страшенъ исполнитъ, былъ прибѣгнѣлъ въ островъ Цеиланъ съ женаѣ си, сѣтиѣ го убилъ другъ исполнитъ благодѣтелъ на островъ-тъ на когото помогнѣли и всичкы-тъ маймуны отъ тозъ островъ. Отъ тогазъ Индія като ся избавила отъ исполнитъ-тъ който ѣжъ утѣснявалъ, обѣщали бескрайно добромысліе на избавители-тъ си.” Какво да рече нѣкой за онѣзъ, които познаватъ за богове маймуны-тъ?

Скѣрбимъ за невѣжество-то на тѣзи бѣдны чловѣцы! Не знаѣтъ друго само достойны-тъ си за оплакваніе суетвѣрства. Но що може да рече нѣкой за онѣзи, които казватъ, Чловѣкъ е маймуна? и въ Христіанско мѣсто ся рече че чловѣкъ е маймуна усъвършенствована! Що да отговори нѣкой на таквызъ кривы мысли? можахмы да заблѣжимъ, че никой никогда не е видѣлъ маймунѣхъ прѣобразенѣхъ на чловѣкъ, и мысль-та че смы маймуны остава безъ доказателство, додѣ опытъ-тъ не ны увѣри.

Но нека оставимъ това, за да имъ прѣдставимъ друго много по увѣрително, противъ тѣзи суетны измышленія отъ чловѣцы, които отъ умны станѣхъ глупави, както говори апостолъ Павелъ, да

сравнимъ свидѣтельство-то на Писаніе-то. “Богъ направи чловѣка по образъ-тъ и по подобіе-то си.” Нищо по просто, нищо по хубаво, нищо по ясно отъ туй. Колко голѣмы истинны не ся съдържаватъ въ малкото тѣзи рѣчи! Богъ—създаніе-то—и чловѣкъ който е истинна корона на дѣла-та Божіи, който различа много отъ другы-тъ създания, защото носи самый-тъ този образъ Божій и подобіе-то на Създателя си. Но тозъ образъ Божій ся измѣни отъ грѣхъ-тъ, и чловѣкъ загуби собственость-тъ на благородіе-то си. Не е онзи скотъ, който ся е въ высилъ въ чинъ-тъ на чловѣцы-тъ, чрѣзъ разны усъвършенствованія. Онзи чловѣкъ е, който чрѣзъ паденіе-то си унизи ся и станѣ приличенъ на безсловесны-тъ животны. Съсъ всичко туй образъ-тъ Божій е силенъ и трѣбва да остава въ чловѣка. Исусъ Христосъ исплати чрѣзъ скѣпоцѣнѣ-тъ си кръвъ заплатѣ-тъ за грѣхъ-тъ.

За това образъ-тъ Божій ся възвѣрнѣ въ чловѣка чрѣзъ Исуса Христа, и направи го пакъ по подобіе-то на Създателя му съ посрѣдствованіе-то на Исуса Христа, намѣрѣваемы пакъ правдѣ-тъ и святость-тъ, които бѣхмы загубили заради грѣхъ-тъ. Таквызъ сѣ голѣмы-тъ и священны-тъ истинны, които туря Свято-то Писаніе противъ суетны-тъ измышленія на еднѣхъ, тѣѣ да речемъ, лѣжливѣ философіѣхъ.

Ако ны смирява слово-то Божіе, това става за да ны възвыси още повече. Ако ли пакъ то ни показва величинѣ-тъ на растлѣніе-то ни, туй става за да усѣгнемъ по чувствителнѣхъ нуждѣ-тъ за единъ Спаситель. О вы, които не знаете нищо за онѣзъ надъ земѣѣ-тъ! вы, на които ни ти една луча, която дохожда отъ горѣ не просвѣщава душѣѣ-тъ ви! вы, които нищо не възвышава, не утѣшава, и не укрѣпѣва въ срѣдѣ грѣхове-тъ и попеченія-та, въ срѣдѣ подвизы-тъ и бѣдствія-та на животъ-тъ ви! кажѣте, щете ли да ся спасѣте? Щѣте ли да избѣгнете нацѣло отъ казнѣ-тъ, която вы устрашава; щете ли да избѣгнете отъ мзды-тъ на грѣхъ-тъ, сирѣчь отъ вѣчнѣѣ-тъ смъртъ; Щете ли да живѣете вѣчно при Бога въ небесно благополучіе и въ таквызъ славы и веселіе, които не може нѣкой да сравни съсъ злощастія-та на тукашнѣѣ-тъ животъ? Искате ли го? — Добрѣ;

можете да го сторите. Прощение-то, мирътъ, спасение-то, вѣчный-тъ животъ, по добри-тъ и по сжпоцѣнни-тъ дарове, които дава Богъ на най любезны-тъ си, приносятъ ся вамъ, какви и да сте. Исусъ прѣтърпѣ, умрѣ на кръстѣ-тъ, понесе безчестіе, за да не теглимъ ный: самъ ся принесе Богу като *благовонна жертва*. Той святой-тъ, праведный-тъ, за насъ неправедны-тъ, грѣшны-тъ, всичко що прѣтърпѣ, быде заради насъ, ако ный вѣрваемъ въ него. Самъ изпълни законъ-тъ Божій и святость-та му става наша святость, ако приедемъ ный тѣжъ жертвъ, като принесенъ за очищение на наши-тъ грѣхове. Той тогазъ зема грѣхове-тъ ни, и дарува ни правдѣ-тъ си. Въ него и самого намѣрва душа-та ни всичко нѣщо, отъ което има нуждѣ. Той е тайна-та на Божіѣ-тъ любовъ, — на любовъ толкозъ голѣмъ, и толкозъ дълбокъ, щото нито и сами-тъ ангели, които ѣж гледатъ въ всичкѣ-тъ нейнѣ величинѣ, могатъ да ѣж измѣрятъ.

ГОРИЛА.

Горила-та е единъ видъ маймуна която най много отъ сяко друго животно, прилича на челоуѣка, и е отъ сичкы-тъ маймуны най умна. Когато ся исправи права, высочина-та ѣ е обыкновенно повече отъ два и полъ лакта: има мышцы дългы и яки, и жбы остры и страшны.

Горила-та е туземка на срѣдоточнѣ-тъ Африкѣ и бѣше незната на прочутый-тъ французинъ естествоисторикъ-тъ Кювиера. Урангутанкъ-тъ и Кымпанзѣ-тъ бѣхъ познати; но и два-та тѣзи вида сѣ много по доли отъ Горилѣ-тъ и споредъ умиость-тъ и споредъ тѣлеснѣ-тъ силѣ.

До завчера май много малко знаяхмы за това любопытно животно; защото жители-тъ отъ онѣзи страны толкозъ ся боехъ отъ *тогози козинавъ челоуѣкъ*, щото го оставяхъ да прави както ще поживя-та имъ и по кѣщы-тъ имъ. Но прѣдъ нѣколко години Европейци обходители убихъ нѣколко и хваняхъ малкы-тъ имъ и тѣй станъ познато това животно и начинъ-тъ на живота му. Горила-та е, както и челоуѣкъ, всеядка, и е толко небоязлива, щото напада и на самый-тъ лвъ — слонъ-тъ завала като скочи на вратъ-тъ му и го удря по главѣ-тъ съ дърво, което носи за това намѣрение; и само това жи-

вотно е, освѣнъ челоуѣка, което употрѣбыва дърво за да бѣе съ него. На челоуѣческо лице не напада, само въ редкы обстоятелства; обыкновенно прѣчаква възлѣзла на дърво при отдалечены пѣтища, и ако ся случи да заине отъ тамъ само единъ челоуѣкъ, хваща ся съ рѣцѣ-тъ за дърво-то, и като висне хваща го съ краката за гърло-то, и като го удави, гощава ся отъ трупъ-тъ му. Горила-та употрѣбыва крака-та си като рѣцѣ, защото ся много лесно вѣйтъ и лесно може да хваща съ тѣхъ нѣща и да ся улавя съ тѣхъ за дърва-та.

Горила-та колко и да е умна, не може да ся тури въ число-то на словесны-тъ сжщества, сирѣчь да ся нарече челоуѣкъ; защото е лишена отъ говореніе. Приказватъ онѣзъ дѣто сѣ научили нравы-тъ ѣ, че много обыча топлынѣ, и за това когато намѣри огнище, сѣднува при него, и колкото ся смалява огнь-тъ, толко ся притегля поблизо, додѣ загасне сѣвсѣмъ огнь-тъ, и тогазъ ся отива оскърбена; но никога не ся смышлява да тури дърва да ся расхване огнь-тъ.

Колкото отъ читатели-тъ ни отидѣтъ нѣкогавъ Лондрѣ нека нагледатъ прочутый-тъ Британскый музей и тамъ ще видятъ Горила балсамосаны; защото не сполучихъ до сега да увардятъ ни единъ живъ.

Колко благодарни трѣбва да сме на Бога ный челоуѣци, че не ны е направилъ както Горила-тъ; но ны обдарилъ съ словесность и сѣвѣсть за да го познаваемъ и да му служимъ и да имамъ причастіе съ него чрѣзъ духъ-тъ си!

ЗА ТЪМНИЦЫ-ТЪ.

Началникъ-тъ на главнѣ-тъ тѣмницѣ на осждени-тъ въ Масачусецъ въ Америкѣ казва въ изложение-то си на заминалѣ-тъ години че число-то на затворници-тъ въ онѣзъ години възлизало до 534 души, отъ които четири-тъ петины были осждени заради злоторства направлены отъ пѣянство. Най старый-тъ отъ злодѣйцы-тъ былъ на 63 години, а най младый-тъ на 16.

Годишны-тъ разноска на тѣзи тѣмницѣ възлѣзлы около 100,000 таллира: а отъ работанія-та на осждени-тъ издадили 123,697 тал. така останѣла чиста придобывка на общинѣ-тъ 23,697 тал.

Запираніе-то въ Америкѣ не е просто за извършване-то на наказаніе-то, но гледа и за улучшение-то на осѣдены-тъ, щото слѣдъ свършѣтъ-тъ на наказаніе-то му, да излѣзе изъ затворъ-тъ промѣненъ на добръ гражданинъ и полезенъ на общинѣ-тъ. За сполукъ на това намѣреніе, правителство-то ся старае, щото праздность-та, тази майка на всички-тъ злины да ся исхвърля, и неученіе-то и недобронаравіе-то да ся измитатъ изъ земѣ-тъ имъ.

Всяка тъмница (затворъ) има одаи съ добръ въздухъ и чисти за упаваніе на здравіе-то на осѣдени-тъ, и широки стаи за работеніе, въ които осѣдени-тъ работятъ въ опрѣдѣлено врѣме, и зематъ всякой соразмѣрнѣ заплатѣ за работеніе-то си.

Слѣдъ исчитваніе-то на разноска-тъ за живѣніе, соразмѣрно-то количество пары на всякой затворникъ, полага ся всякъ седмицѣ въ особнѣ банкѣ; та, кога осѣдены-тъ излѣзе изъ затворъ-тъ, не само знае едно полезно художество, но има спечалено за себе си и едно довольно количество пары, за да ся храни додѣ си намѣри нѣкой честенъ доходъ за прѣпитаніе. Това отеческо стараніе на Американско-то Правителство не ся ограничавало само въ вещественно-то добро на осѣдени-тъ, но ся распространило и въ умствено-то и нравственно-то, — въ образование-то на характеръ-тъ и развитіе-то на умъ-тъ. За това има въ затворы-тъ чинны училища, дѣто неучени-тъ учатъ по нужды науки: а още книгохранилища обогатени съ много книги епистемоническы, историческы, художническы, богослужебны и правоучителны за потребъ на всинца.

Освѣтъ туй Правителство-то повывка нѣкои учены мѣжѣ, за да прѣдаватъ прѣзъ седмицѣ-тъ по нѣколко часа разны науки, които обясняватъ съ епистемоническы орѣдѣи, щото тѣзи заведенія сѣ, тѣй да речемъ, видъ на училища, въ които невѣжи-тъ ся прѣтварятъ на учены, и врази-тъ на общество-то на пріатели и благодѣтели неговы. Едно отъ най важны-тъ и най личны-тъ опроверженія отъ списанія-та на Ренѣ списа ся отъ одного осѣденика въ затворы-тъ.

Споредъ организаціѣ-тъ на тъмници-тъ осѣдени-тъ сѣ длѣжни да ся съби-

ратъ въ Недѣлѣ у Божественный-тъ храмъ който е въ затворъ-тъ, за богослуженіе и слушаніе на проповѣданіе-то евангелско. А слѣдъ пладне събиратъ ся пакъ въ недѣлно-то училище, дѣто върху единъ часъ споредъ класове-тъ и споредъ силы-тъ си издирватъ, испытватъ и ся учатъ отъ Свято-то Писаніе: а остатѣкъ-тъ отъ день-тъ всички-тъ прѣминуваатъ съ прочитаніе и разговоръ, и по Боголюбиви-тъ между тѣхъ иматъ дозволеніе да ся събиратъ въ особно моленіе Богу. Странна наистинѣ бы ся чула въ уши-тъ на читателя рѣчь-та *благодѣтели* когато ся прилага на злодѣйцы; но е истина че нѣкои отъ изящны-тъ священнопроповѣдники, споредъ благодѣтелие-то и знанія-та, научихъ ги да обычатъ Бога отъ все сѣрдце и души и ближній-тъ си както себе си въ затворы-тъ, дѣто чрѣзъ проповѣданіе-то, отъ голѣмы гонители станахъ, както Павелъ нѣкога, голѣми защитители на Христіанскы началны правила.

ПРИЗНАТЕЛСТВО НА ЕДИНЪ ИНДІЕЦЪ.

Единъ туземецъ Американецъ, или Индіецъ, слѣдъ населваніе-то на мѣсто-то отъ Европейцы, намѣрилъ ся единъ вечеръ вѣтъ отъ единъ страннопріемникъ (ханъ). Онзи Индіецъ былъ добръ ловецъ, но онзи день не былъ убилъ нищо; молилъ ся прочее на страннопріемкѣ-тъ да му приготи нѣщо да яде и обѣщавалъ ся да плати когато спечели.

Но както ся обичайно случавало, страннопріемка-та не само не му дала да яде, но го натоварила и съ укоръ, щото бѣднѣй-тъ Индіецъ макаръ че уморенъ и гладенъ понуденъ былъ да си отиде, и вѣщественно потеглилъ да иде на ловъ, когато единъ отъ намѣривши-тъ ся въ страннопріимникѣ-тъ, като видѣлъ скърбъ-тъ му, рекъ на страннопріемкѣ-тъ да му даде да яде и той ще заплати колкото струва.

Слѣдъ вечеряніе-то Индіецъ-тъ благодарилъ на благодѣтеля си и обѣрналъ ся къмъ женѣ-тъ та ѣхъ обличилъ за жестокость-тъ ѣ и отишелъ си, като ся обѣщавалъ първо да възнагради когато може тогожь който го бѣ гостилъ.

Щомъ си отишелъ Индіецъ-тъ, страннопріемка-та начала да ся срамува, защото не само оставила да заминѣ едно таквозъ благоврѣміе, което ѣ бѣше прати-

ло Божіе-то Промышленіе да направи едно човѣколюбиво дѣло, по че и укорила злѣ злощастіе-то на бѣднѣй-тъ оногось Индіецъ; бѣше обаче минало врѣме-то за оправяніе-то на зло-то. Който прѣстѣпва законъ-тъ на човѣколюбіе-то, ако не прѣтърпи друго наказаніе, нека е увѣренъ че усѣщаніе-то на срамъ-тъ ще го слѣдува.

Слѣдъ малко години благодѣтель-тъ на онзи Индіецъ былъ хванѣтъ плѣнникъ отъ нѣкои Индійцы и закарали го въ Канада дѣто имъ было сѣдѣло колѣно-то. Тутакси като стигналъ тамъ, едни думали да го убійтъ, а други не. Като мисляли още какво да сторятъ съ него, една стара жена станала и искала да ѝ дадѣтъ плѣнникъ-тъ да го земе за посыненникъ вмѣсто сына си който былъ загинѣлъ на бой. Исканіе-то ѝ ся извършило и човѣкъ-тъ плѣнъ съ радость заведенъ былъ въ колибѣ-тъ на вдовицѣ-тъ, дѣто живѣялъ като неинъ сынъ и работялъ за неѣ.

Слѣдующее-то лѣто като ся намѣрвалъ самъ въ единъ гѣстакъ и сѣкълъ дърва за дома си, единъ Индіецъ, непознатъ нему, дошелъ при него и го молилъ да иде въ единъ опрѣдѣленъ день на едно мѣсто което му показалъ: той ся общалъ на исканіе-то му, но не безъ сумнѣніе да не бы кроимъ нѣкое зло за него. День-тъ дошелъ, и страхъ-тъ му былъ толкозь голѣмъ, щото не държалъ да отиде на опрѣдѣлено-то мѣсто. Но понеже непознатый-тъ Индіецъ го посѣтилъ и второй пѣтъ и поменѣлъ му исто-то моленіе, общалъ му ся че ще отиде, и тойзи пѣтъ увардилъ общаніе-то си; а като стигналъ на опрѣдѣлено-то мѣсто, намѣрилъ Индіецъ-тъ че пригровилъ фишецы, двѣ пушки и два ямурлука, и му заповѣдалъ да земе отъ тѣзи нѣща по едно и да го слѣдва, което и сторилъ безъ прѣкословіе. Така ходили, и деня си промышлявали хранѣ чрѣзъ ловъ, а ноця си клаждали огнь и спали при него, безъ да си говорятъ единъ на другъ нито една рѣчь! Слѣдъ много дни стигнали най послѣ на едно бърдо, отъ което можали да видятъ разны кѣщи въ срѣдъ едно обработено мѣсто. Индіецъ-тъ тогазь отворилъ уста та попыталъ чужденеца дали знае онуй мѣсто, — Знаѣ, отговорилъ той, — мѣсто-то е на мое-то рожденіе. — Сега, реклъ дивый-тъ, азъ съмъ злополучный-

тъ онзи Индіецъ, когото ты нѣкога гости въ страннопрімницѣ-тъ на това село. — Сега тя молихъ, иди си съ миромъ въ кѣщи-тъ при родъ-тъ си!

Помыслѣте какво трѣбваше да е было зачудваніе-то на онзи човѣкъ, и колко поучителни трѣбва да сѣ таквизъ примѣри на синца ни, а най много на дѣца-та, щото да ся навикнѣтъ отъ рано на благодѣніе, което има мѣздовѣздааніе-то си и на тойзи свѣтъ и на онзи.

ЖЕНА-ТА.

Дѣщери на пожеланіе-то, слушай уроци-тъ на цѣломудріе-то: зарѣчанія-та на истинѣ-тъ нека заминѣтъ прѣзъ дѣлбинѣ-тъ на срдце-то ти; и тѣй съ душевно-то си украшеніе ще станешъ по хубава да свѣтишь повече: и когато ся отрѣси цвѣтъ-тъ на хубость-тъ ти, ще ти останѣтъ благодати-тъ. Въ цвѣтъ-тъ на възраст-тъ ти, въ пролѣтъ-тъ на дни-тъ ти, като тя гледатъ мѣжіе-тъ ще ся веселятъ, и естество-то скритомъ ще ти тѣлкува погледи-тъ имъ; по варди ся тогазь отъ лѣстивы-тъ имъ разговоры; упаци добръ срдце-то си, и не внимавай въ измамительны-тъ имъ приказванія.

Помни че си създадена да си съдружница (ортакъ) на мѣжъ-тъ, а не робъ на страсти-тъ му; не само да изпълнявашъ желанія-та му, но и да го утѣшавашъ въ мѣжнотіи-тъ му и въ тегленія-та му, да му помагашъ въ благополучіе-то му, и да направишь щастіе-то му подобро чрѣзъ голѣмѣ-тъ си добринѣ и сладкорѣчіе-то си.

Жена-та, която спечеля срдце-то на мѣжа си, царува въ него, и прѣкланя го на любовь. Его ѣж; тя ходи тихо, говори тихо и съ благоправіе, незлобива въ душѣ-тъ си, честна въ лице-то си. Рѣцѣ-тъ ѣ трѣсятъ всякогы работѣ: позѣ-тъ ѣ не тичатъ тукъ тамъ. Облѣчена е съ чистотѣ, всѣпитана съ въздржаніе: смиреніе то и цѣломудріе-то плетѣтъ около главѣ-тъ ѣ вѣнецъ на славѣ. Гласъ-тъ на думы-тъ ѣ влиза сладко въ уши-тъ; сладкъ медъ тече изъ уста-та ѣ. Благопристойность и снисходительство владѣтъ въ всички-тъ ѣ разговоры. Покорность и послушность сѣ уроци-тъ, споредъ които управя живѣніе-то си; миръ и благополучіе е възмездіе-то ѣ. Цѣломудріе-то върви прѣдъ неѣ, добродѣтель-та стои

при неѣж. Простосърдечіе и незлобіе свѣ-
тятъ въ очи-тѣ ѣ; разсѣжденіе владѣе
въ думы-тѣ и въ работы-тѣ ѣ. Невъз-
държнѣй-тѣ ѣж почита и не дързае да
продума рѣчь прѣдъ неѣж.

Когато ся стареае клевета-та да укори
неправедно честь-тѣ на другѣго, тя го
защищава; ако ли не може да го защити,
мълчи си. Понеже има почтенность на
сърдце-то си, не мысли зло на дру-
гѣ-тѣ. Блаженъ който ѣж земе за женѣ
на себе си ! Блаженъ който ще ѣ выка:
мамо ! Тя гледа добро-то управяніе на
къщѣж-тѣ, и тамъ царува миръ и любовь;
заповѣда съ думѣж и слушатъ ѣж домаш-
ни-тѣ ѣ. Става сутринѣж, гледа си къщ-
ны-тѣ работы, и на всякого отъ домаш-
ны-тѣ си дава особѣж-тѣ му работѣж.
Всичко-то ѣ наслажденіе е да ся ста-
рае усърдно за домашны-тѣ си работы,
само въ тѣхъ ся упражнява; въ домъ-тѣ
ѣ гледа нѣкой всякогы крайнѣж чистотѣж,
и добро устроеніе. Благоразуміе-то, съ
което управлява къщны-тѣ си работы
докарва честь на мѣжъ-тѣ ѣ, който ся
радва въ себе си като слуша похвалы-
тѣ за неѣж отъ свѣтъ-тѣ.

Сама тя излива мудрость въ души-тѣ
на челядъ-тѣ си: споредъ добрый-тѣ си
примѣръ дава имъ добры правы. Дума-та
що излази изъ уста-та ѣ законъ е на
тѣхъ. Движеніе-то на очи-тѣ ѣ е непрѣ-
стѣнна заповѣдъ. Едва изрича, и слу-
гы-тѣ фъркатъ на заповѣди-тѣ ѣ; кыва
имъ и тѣ извършватъ заповѣданно-то ; а
сладкѣй-тѣ и снисходителнѣй-тѣ ѣ на-
чинъ дава имъ крила. Въ благополучіе не
ся гордѣе : а търпѣніе-то ѣ помага да не
запре въ нещастія-та. Чрѣзъ свѣты-тѣ
си облекчава тежкости-тѣ на мѣжа си ;
съ радость прѣима участіе на неспосрѣ-
щанія-та му, утѣшава болкы-тѣ му. Ту-
ря надежды-тѣ му на себе си, и той на-
мѣрва утѣшеніе. Блаженъ онзи комуто е
тя жена ! блажено онова чедо на което
е тя майка !

ЗА ДѢЦА-ТА.

НЕ ДОБРА-ТА ЗАПЛАТА.

Едно сиромашко момче отишло та ся
приставило като слугѣ при единъ господаръ
търговецъ, който былъ нечестенъ чловѣкъ
и искалъ да накара момче-то да излѣгва
купувачи-тѣ, и да имъ казва че стока-та е

добра като тя не была добра, и въ мѣркы-
тѣ и теглилки-тѣ *ексикѣ* да дава, но мом-
че-то му казало : “Това азъ не можъ да
направѣж, господарю.”

Отговорилъ господарь-тѣ му, “Ако не
слушашъ каквото азъ ти казвамъ, не си
за мене момче.”

Като е тѣй трѣбва да тя оставѣж, от-
говорило момче-то, и станѣло та отишло
при майкѣ си и казало ѣ, Мамо, оставихъ
мѣсто-то си.”

“Защо остави мѣсто-то си, сынко,” по-
пытала сиромашкыня-та, господарь-тѣ ти
строгъ ли е ?

“Не,” рекло момче-то, за мене е добръ.
“Не обычашъ ли работѣж-тѣ ?” попытала
майка му.

“Заплата-та не ми ареса,” отговорило
момче-то замислено. Господарь-тѣ ми мя
караше да съгрѣшавамъ; а знаѣж че “за-
плата-та на грѣхъ-тѣ е смърть.” Рим.
6; 23.

Колко обычамъ азъ онова момче ! Да
бѣхъ го видѣлъ азъ, щѣхъ да го пригър-
нахъ при сърдце-то си. То познаваше че
лѣжа и излама е грѣхъ. То имаше юна-
чество да отхвърли сегашнѣж-тѣ печалѣж
що става отъ грѣхъ, защото бѣдѣща-
та заплата е смърть. Благородно момче !
Отъ таквызи момчета ставатъ граждани-тѣ
които сѣж полезни на народа си и сѣж за
честь и похвалѣж на отечество-то си. Отъ
таквызи момчета ставатъ благодѣтели-тѣ
на свѣта, защитници-тѣ на право-то и по-
борници-тѣ противъ зло-то. Отъ таквызи
ставатъ добри чловѣци които жертвуватъ
себе си за совѣсть-тѣ си и за ползѣж-тѣ
на чловѣцы-тѣ.

Дѣца, помнѣте, колко и да е голѣма
печалба-та въ единѣ работѣж, пакъ ако има
въ неѣж грѣхъ, оставѣте ѣж, не дѣйте ѣж
хваща ; защото заплата-та на грѣхъ-тѣ
е смърть.

ЕДИНЪ СТИХЪ ОТЪ ЕВАНГЕЛИЕ-ТО ЗА ДЕСЕТЪ ПАРЫ.

Едно дѣте чуло нѣкогы, че десетъ па-
ры стигатъ за напечатаніе на единъ стихъ
отъ Евангеліе-то на чуждъ языкъ, молило
майка си да му дозволи да внесе десетъ-тѣ
си пары за това свое намѣреніе. А като
го попытали, Кѣй стихъ бы по харесало,
отговорило : “Защото толкозъ възлюби Богъ
свѣтъ-тѣ, щото даде Сына си единород-
нѣй-тѣ, за да не погыне всякой който

вѣрва въ него, но да има животъ вѣчный.”
 Иоан. 3 ; 19.

Вѣроятно нѣкопъ отъ читатели-тѣ усмих-
 нѣти да сѣ рекли: “А какво добро може
 да направи единъ малкъ стихъ отъ Еван-
 геліе-то ? на тѣхъ отговарямы чрѣзъ слѣ-
 дующее-то събытіе.

Г. Каррей, епископъ и мисіонеръ въ Ин-
 діѣ, прѣди да научи языкъ-тѣ навикналь
 былъ да пише стихове отъ Евангеліе-то
 и да ги раздава на хора-та. Единъ день
 като сѣдѣль въ къщѣ-тѣ си и си почи-
 валъ въ часове-тѣ на прѣвѣсходнѣ-тѣ
 горещинѣ, повикали го да нагледа одного
 селянина боленъ, който, тутакси като го
 видѣль извикаль: “Познавашъ ли мя,
 господине, ?” “Не, не тя познавамъ,” отго-
 ворилъ епископъ-тѣ. Имашъ право,” отго-
 ворилъ болный-тѣ Индіецъ, “прѣди четири
 години когато ты заминуваше прѣзъ това
 село даде ми парченце-то отъ тѣзи хар-
 тійѣ на което е написано, “Защото толко
 възлюби Богъ свѣтъ-тѣ” и пр.” Тогазъ
 азъ бѣхъ идолопоклонникъ, но тѣзи рѣчи
 станѣхъ причина да испытамъ за Христі-
 янство-то и да повѣрвамъ въ Христа; и
 сега умирамъ Христіанинъ.” Ето що пра-
 ви едно реченіе отъ Евангеліе-то.

ЗА ПОТАССЖ-ТѢ.

Подъ име-то Потасса разумѣвамы едно
 солено тесто, което ся придобыва чрѣзъ
 измываніе-то на пепель-тѣ. Ако изгори нѣ-
 кой саденія, бурянъ, ниски дървія, търніе,
 копривы, прѣщинѣ отъ лозіе, (само отъ
 гнили дърва не бѣва), ставатъ на пепель:
 и тозъ пепель ако ся омые съ водѣ, ста-
 ва жидкость, която като ся изсуши въ
 желѣзны котлы, става сухо тесто, което
 е изъ напрѣдъ черно, а послѣ ако ся на-
 грѣе става бѣло. Понеже въ Българіѣ
 пролѣтно врѣме изникнуватъ вредъ мно-
 го търніе, които оставатъ, както всякий
 знае, вынѣгы непотрѣбни, могла бы тѣзи
 промышленность да ся въведе въ Бълга-
 ріѣ, и да отвори работѣ на много чело-
 вѣцы както ся върши въ по многото стра-
 ны на Европѣ. А отъ тѣзи произведенія
 придобиватъ доволны количества пары,
 защото потасса-та е потрѣбна за много
 работы, а особно, тя е основаніе на са-
 пунотвореніе-то и на стѣклотвореніе-то.
 Освѣтъ туй, и много други художници,
 за примѣръ бояджіи-тѣ иматъ потрѣбѣ
 отъ потассж. Между тѣзи саденія има

разлика споредъ количество-то на пе-
 пель-тѣ както и на потассж-тѣ която ся
 обима въ него : така за прим. 1000 оки
 стволоче отъ кукурузъ даватъ 88 оки
 пепель, и въ него ся обима 18 оки по-
 тассж. 1000 оки прѣщина дава 24 оки
 пепель въ който ся обиматъ 5 и полъ.
 оки потасса. 1000 оки пелинь дава 97
 оки пепель, който обима 73 оки потас-
 сж. 1000 оки коприва като ся изгори да-
 ва 25 оки пепель който обима 10 оки
 потассж. А 1000 оки търніе слѣдъ изга-
 ряніе-то даватъ 40 оки пепель, въ кой-
 то ся обима 5 оки потасса. Понеже ся
 продава една ока потасса отъ 6 до 8
 гроша, всякой види че употрѣбленіе-то
 на таквызи непотрѣбны саденія докарва
 доволенъ доходъ, и добро бы было да ся
 съставятъ фабрики за таквызъ произве-
 денія тамо дѣто ся намѣрватъ много ре-
 чени-тѣ буряни.

СТИХОТВОРЕНИЕ.

“ПОМНѢТЕ МЯ.”

- 1 Любовь-та ся награждава,
 Не остава безъ мѣждѣ;
 Колко радость причинява
 Вѣтрѣ въ наши-тѣ сѣрдца
 На пріятель
 На другаря близность-та!
- 2 А какъ грѣшнѣ-тѣ да хвалятъ
 Униженія-тѣ за тѣхъ,
 Който дойде да искупи
 Людѣ-тѣ си отъ грѣхъ,
 Да избави
 Отъ погыбель и отъ страхъ ?
- 3 Прѣзъ долъ-тѣ на смъртнѣ сѣикѣ
 Той да мине бѣ готовъ;
 Пакъ въ послѣдни-тѣ му думы
 Всичко пълно бѣ съ любовь.
 Колко сладость
 Въ думы-тѣ “Помнѣте мя”!
- 4 Да тя помнимъ ли, Исусе, —
 Любовь-тѣ ти и смъртъ-тѣ ?
 Може ли да ся напише
 Върху наши-тѣ сѣрдца
 Друго име ?
 Да не бѣде никога !

Притежатель на вѣстника и на печатницѣ-тѣ
 А. Минасіанъ, у Джамлѣ-ханъ.